

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen
celo leto K 24—
pol leta 12—
četrt leta 6—
na mesec 2—

v upravitelstvu prejeman:

celo leto K 22—
pol leta 11—
četrt leta 550
na mesec 190

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5, (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izjava vsak dan svojer izjavi modelje in pravnika.

Inserati veljajo: petstopenjska petlet vrsta za enkrat po 14 vin, za dvakrat po 12 vin, za trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.
Upravitelstvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vposlatve naročnine se ne ozira.

Narodna tiskarna telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:
celo leto K 25—
pol leta 13—
četrt leta 650
na mesec 230

za Nemčijo:

celo leto K 28—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto K 30—

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži za odgovor dopisnica ali znakna. Upravitelstvo: Knafljeva ulica št. 5, (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 85.

Nemčija in Srbija.

Avstrijski diplomati so s svojo zavoženo politiko na Balkanu doživeli velike poraze. Toda ti porazi bi ne imeli tako dalekosežnih posledic, če bi ne vplivali v prvi vrsti na avstrijsko narodno gospodarstvo. Kakor smo že večkrat poudarjali, je glavna posledica te nesrečne politike ta, da smo skoraj popolnoma izgubili balkanski, predvsem srbski trg. Srbija je pa obenem izgubila avstrijski trg za razpečevanje svojih poljedelskih produktov. Toda za to si je pa znala poiskati drugih odjemalcev in je tudi otvorila svoje trge industrijskemu uvozu iz držav z razvito industrijo.

Predvsem se Nemčija polasča polagoma vseh tržišč, katera je izgubila Avstro-Ogrska. Kake načrte ima naš zaveznik za bodočnost, odkriva rajhovski Nemec O. Kessler v uvodu k svojemu razmotrivanju o gospodarskih razmerah v Srbiji.

Od rajhovsko-nemške strani — pravi O. Kessler — se z večjim zanimanjem zasleduje razvoj Srbije, odkar ta nima sklenjene trgovinske pogodbe z Avstro-Ogrsko, katero stanje traja že delj nego dve leti. Pred par leti so nemški trgovinski industrijski krogi smatrali Srbijo za »terro incognitum«. Avstro-Ogrska je znala držati v svojih rokah vse nitke, ki so vezale srbsko trgovino s tujino, ter onemogočiti vsako direktno zvezo te dežele z ostalimi deželami. Se le carinska vojna je povzročila v tem oziru velike izpremembe. Pod pritiskom te je bila Srbija prisiljena iskati si novih trgov in takoj s početkom se je pokazalo, da je Nemčija ne samo dobro razpečevališče za srbske poljedelske produkte, temveč tudi najboljša dobaviteljica industrijskih izdelkov za srbsko potrebo. Naravna posledica tega je bila, da so se jeli nemški trgovski in industrijski krogi vedno bolj zanimati za to deželo.

Navzlic temu pa vladajo v tujini — in zlasti v Nemčiji — napram Srbiji še mnogi predsodki in velike znote. Teh se navzemljejo iz avstrijskih časopisov ter jih brez vsakega nadaljnjega preiskovanja potopi nemškega tiska dalje širijo. S stališča habsburške monarhije se mogoče to smatra za opravičeno, da se vse podvzame, s čemer bi bil srbski

narod v očeh kulturnega sveta diskreditiran, da bi se s tem preprečile vsake zblizanje h kulturnemu vzroku. To širjenje napačnih nazorov je imelo za posledico, da je nemško trgovstvo gojilo napram Srbiji gotovo zdržljivost, kar je značilo za nemško narodno gospodarstvo izgubo velikih dobičkov. Predvsem je potrebno, da se na obeh straneh (nemški in srbski) izpremeni dosedanja nezaupnost v solidarnost in mišljenje interesiranih zastopnikov v vzajemno priznavanje.

Nemški trgovci morajo priti do naziranja, da nudi srbski trg ravno isto varnost in enake ugodnosti, kakor druge kulturne dežele. Na drugi strani mora pa tudi Srbija svojo pozornost obračati ne toliko na prednosti nemških izdelkov in udeležitve nemškega kapitala, temveč priti mora do prepričanja, da reprezentanti nemškega kapitala zasledujejo samo gospodarske cilje, in niso priprave političnim ciljem. Le v tem slučaju se bo nudila nemškemu kapitalu enaka konkurenčna svoboda, kakor se jo nudi drugim zemljam. V sled tega ni tako nujno, da si nemška trgovina priskrbi „boljše“ informacije o Srbiji nego doslej, temveč da si zna pridobiti zaupanje srbskega naroda. To se pa doseže razven z diplomatično in konzularno delavnostjo z nemškim tiskom, ki se mora končno opustiti tendenčnega vpliva avstro-ogrskih listov. Nemški tisk, kakor tudi nemški trgovci mora bolj nego prej opazovati srbske razmere z lastnimi očmi, obiskovati deželo, študirati jo ter dobiti tako lastnih nazorov. Mnogo se je v tem oziru že storilo.

Nekateri nemški časopisi imajo že zdaj v Srbiji svoje poročevalce in nemški trgovci stvarjajo s Srbijo stike, ne le samo s pomočjo agentur, temveč tudi s posredovanjem lastnih potnikov. Posledica tega delovanja se lahko opazuje iz stopnjevanja nemške trgovine v Srbiji.

Velikega pomena za gospodarske stike s Srbijo je hitra zgrajba transportnih podjetij. Nemški industrijski izdelki in srbski poljedelski produkti so nakazani na prevoz skozi habsburško monarhijo. Donavsko-jadranska železnica, ki vodi skozi Staro Srbijo k Jadranskemu morju, deluje v tej smeri, predvsem seveda v italiskem interesu. Italija in Rusija ste protežirali to železnico. Toda tudi za nemško trgovino bo ta zveza

ugodna, če se uvede pravilna zveza nemških paroplovnih prog s črnogorskim pristanom Barom. Pot čez Crno morje je predolga, proga Solun - Ristovac se nahaja v turških rokah, a plovba po Donavi, kakor tudi železniške proge se povsod dotikajo Avstro-Ogrske, ki je že večkrat skušala s prepovedjo prevoza onemogočiti srbsko trgovino.

Avstro-Ogrska je bila končno pripravljena po aneksijski aferi, ko ji je turški bojkot prizadjal težke udarce, dovoliti kompenzacije Srbiji in Črni gori v obliki transverzalne železnice: Srbija - Bosna - Črna gora in Jadransko morje. — Od srbske politike je zdaj odvisno, da doseže take dogovore glede svobodne trgovine na tej neizmerno važni železniški progi, da bi mala besedica »Bosna« na imenovani progi ne bila usodna.

Toda šele donavsko-jadranska železnica prinese Srbiji osvobodjenje iz odvisnosti od Avstrije. Srbski narod je preveč močan, da bi dopustil, da postane njegova dežela provinca avstro-ogrsko.

Iz tega priznanja popolnoma jasno vidimo, kakšne koristi ima naša monarhija od zveze z Nemčijo. Nemški listi so v službi vsenemške misli. Zatorej s tako vneto zagovarjajo trozvezo, ki je na veliko škodo gospodarskemu razvoju in napredku naše države. Iz tega članka je pa tudi razvidno, da ravno pisanje nemških listov in v zadnjem času tudi naših slovenskih klerikalnih, predvsem »Slovenca« grozovito škoduje avstrijski državi, koristi pa edino Nemčiji. In ravno tisti, ki najbolj upijejo in najglasnejše oznanjujejo svoj veliki patriotizem — to so avstrijski Nemci, slovenski in hrvaški klerikali — so največji sovražniki celokupne države. Nemci jo hočejo spraviti v popolno odvisnost od Nemčije — klerikali jo pa hočejo gospodarsko popolnoma oslabiliti, da jo napravijo potem tem lažje dostopno svoji nečestni, sebični politiki.

Slovenski trgovci, vzdramite se!

Dopis iz Trsta:

Večkrat smo že v tem listu poudarjali, da je Trst — to veletrgovsko mesto in edini avstrijski emporij — zelo važna točka v gospodarskem

in političnem pogledu za vse avstrijsko Slovanstvo, a za nas Slovence in Jugoslovane sploh pa še posebej.

Pri vsem zanikanju od italijanske strani, vendar le ostaja dejstvo, da stoji Trst na slovenski zemlji, da je obdan okoli in okoli s slovenskim prebivalstvom in da slovenska stvar v Trstu zadnja leta neverjetno napreduje na vseh poljih.

Ali ta napredek bi bil še veliko večji in hitrejši, ako bi bilo one podpore od zunaj, katero storiti in vršiti bi bil vsak dolžan, ki se zaveda, da je Slovenec, da je — Slovan.

Iz Trsta — kakor že rečeno veletrgovskega obmorskega mesta — se naročuje in odposilja vsakovrstno blago v vse kraje naše domovine, kakor tudi v druge slovenske dežele. — Ako bi se ti slovenski ali vsaj slovenski trgovci-odjemalci zavedali svoje svete narodne dolžnosti, da bi se namreč vsikdar pri naročbah blaga iz Trsta in korespondencah s tržaškimi trgovci in trgovskimi firmami posluževali edino svoje materinega jezika, bi s tem neznanjsko koristili slovenski stvari v Trstu in povzdignili veljavo našega jezika na velikem tržaškem trgu.

Ako bi bili naši trgovci in odjemalci blaga s tržaškega trga konsekvntni in v tem pogledu neizprosni, bi po tržaških trgovinah vse drugače izgledalo, kakor izgleda še danes: tržaški trgovci in trgovske firme bi bili primorani sprejemati v službo slovenske in hrvaške trgovske uradnike in uslužbence ter bi s tem naš takozvani srednji stan in slovensko družbo življenje v Trstu sploh neverjetno pomnožili, oživili in okrepi. Uspehi tega okrepila bi se kazali na političnem in gospodarskem polju.

Ali mesto tega kaj vidimo? Naši trgovci iz Kranjske, Štajerske, Koroške in tudi Primorja se poslužujejo pri naročevanju blaga iz Trsta in pri tozadevni korespondenci z malimi izjemami — nemškega in nekaterih iz Primorja italijanskega jezika. In to se dogaja dan na dan!

Roka nas srbi, da bi napisali na račun teh narodnih »grešnikov« primerno kritiko in to narodno zaspasnost ožigosali. — Ob marsikateri priliki smo že po zaslužnju okrecali tega ali onega, ki v tem pogledu greši. Ali stari »grešnik« se spreobrne, ko se v jamo zvrne.

Imeli smo mnogokrat priliko slišati, ko se je italijanski ali nemški trgovec pobahal, da ne potrebuje

slovenskih korespondentov in uslužbencev, ker se da s slovenskimi in hrvaškimi odjemalci prav imenitno izhajati z — nemščino. In človek, ko to čuje, mora dati dotičniku prav in se od jeze vgrizniti v — jezik, videč posledice nezavednosti gotovih slovenskih trgovcev. Žal, da je med temi tudi takih, ki ob gotovih priiskah na vso moč bijejo na — naroden »buben«. — In da bi že vsak teh trgovcev poznal nemški ali italijanski jezik, katerega se — v svojo sramoto in narodno škodo — tako rad poslužuje, ali resnica je, da marsikateri napiše tako »žlobudro«, da se pred tujerodeci naravnost osmeši, česar bi vsega ne bilo, ako bi se poslužil svojega materinega slovenskega ali hrvaškega jezika.

Zato je pa skrajni čas, da zakličemo tem trgovcem in odjemalcem tržaškega blaga: dragi, spametujte se vendar enkrat, kajti čas je že skrajen! Naročajte potrebno blago v svojem materinem jeziku in zahtevajte vsi od tržaških trgovcev in tržkih slovenske cenike, kateri bodo vam omogočili potrebne stvari v naročilih označevati s pravim slovenskim izrazom.

Ako to storite, ste storili svojo dolžnost kot Slovenci, ste pripomogli mnogim našim ljudem do kruha, ne izpostavljajte sebe zasmehu pred tujci in koristite neprecenljivo narodnemu in socialnemu razvoju tržaških Slovencev.

Ničev je izgovor nekaternikov: »Oh, saj me ne bodo razumeli, ako pišem slovenski«. — Dotičnik naj bo prepričan, da bo, kakor hitro bodo trgovci s slovenskim dopisovanjem konsekvntni, vsakdo dobival iz Trsta na slovenska pisma in naročila, slovenske odgovore in odposiljave. Mi poznamo več trgovcev in tržkih v Trstu, ki imajo že slovenske korespondente, a drugi so izjavili, da si priskrbe takoj slovenskih korespondentov in uslužbencev, kakor hitro jih bo v to prisilila praktična potreba. In v to »praktično potrebo« jih dvedeje edino le naši zunanji odjemalci, ako se bodo dosledno posluževali pri naročanju in dopisovanju le slovenskega jezika.

Ali to ne velja samo trgovcem, temveč tudi raznim korporacijam, županstvom in celo nekaterim odvetnikom. Tudi ti se — sicer le izjemoma — le preradi poslužujejo tujega jezika, bodisi v občejanju s kakimi tržkami, kakor tudi

LISTEK.

Njena tajnost.

»Zdaj je torej minilo! Zdaj je vse izginilo, na veke je vse izginilo. Kam je šla pravzaprav, kam je izginil njen duh, kje se mudi?«

Sedel je ob smrtni postelji svoje žene in gledal v njen voščeni, tihi obraz, v njene steklene, mrtve oči, ki so strmele predse v prazni nič.

»Kje si zdaj, Marija, kam gledaš, kaj vidiš tvoje oči? Ali si nevidna pri meni, plavaš okoli mene in slišiš moje misli? Ali slišiš moje misli, ali vidiš v moje pusto srce, kjer nimam odgovora na vprašanje?« Kje si, kaj si zdaj?«

Potipal je njeno hladno roko, in ves se je stresel pri ledenem dotiku.

»Ali je mogoče, da te ni več, ki si še pred eno uro govorila z menoj, ki si čutila bolečine, ko je stala pred teboj strašna gotovost bližnje smrti. ki ti je plaha groza ledenila ude? Kje si, kaj si?«

Nagnil se je nad njen obraz, in zazdelo se mu je, da so se nasmehnile njene vele ustnice, in da je pomežiknila v njenih očeh nenadna radost nad tem, da nikdar ne bo razkrila niemu svojega bistva.

Še vedno se je nagibal nad njo,

in objela ga je strast in razkošje, da nepremično gleda v njene oči, in napolnila ga je divja želja, da bere in izve iz njih vso njeno tajnost . . .

»Odgovori, kaj si imela reči? Zakaj se ti je tako mudilo umreti in odpotovati v neznano, temno deželo?«

Objel je z obema rokama njen obraz in poljubil jo na mrzlo čelo.

»Odgovori! Ali si še tu, ali si kje, ali je vse, kar je bilo v tebi, umrlo, umrlo in izginilo? Ali je vse, kar je bilo tvoj jaz, posvečeno troh nobi in uničenju?«

Sedel je na posteljo ob njeno vznožje in mislil.

Marija je torej umrla. Pravkar se, ali je minila ura? Še vidi njeno plaho grozo in sliši njene besede, ko je klicala služkinjo, ko jo je hotela poklicati in je njemu s strahom in obupno prošnjo na obrazu mahnila z roko, naj gre od njene postelje, naj se odstrani iz sohe.

»Alfred, pojdi, za trenutek — so prosile njene ustnice, in visoko in viharo so plule in padale njene prsi.

»Tončka, Tončka, sem, poglej v predal, prinesi . . .«

To so bile njene zadnje besede, in izrekla jih je služkinji, plašni in prestrašeni deklini, ki se je jokala pri vratih, vzdigala roke in ni vedela, kaj bi. Zdaj je molila: »Sveta Marija, odpusti nam naše dolge, ki si za

nas s trnjem kronan bil . . .« In potem je padla na kolena:

»Gospa, gospa, v sanjah sem vas videla nevesto — — —«

A Marija, njegova žena, je po besedah: »Poglej v predal, prinesi . . .« vzviknila, vzviknila, razširila roke in se zgrudila v blazine. Še en dolg vzdih, in oči so se zagledale nekam v prazni prostor, in osteklenela je groza njenih lic in mrzel smeh je čbletel njene ustne.

Ostal je sam pri mrliču, Tončka je v strahu in žalosti zbežala kakor nora od doma.

»Kje si, Marija? Kaj so bile tvoje zadnje misli, kaj si hrepenela? Kaj si želela?«

Izpraševal je njo, tiho se smehljajočo, z grozo in neznano tajnostjo na obrazu . . .

In potem se je zamislil. Zamislil se je in zagledal v njeno obličje.

Bog si ga vedi, kako je minilo teh dvoje let, kar je bil z njo poročen, kar je živel z Marijo. Sprva sta se odkritosrčno ljubila in nista mogla biti drug brez drugega. Kako razkošna in sladka je bila ljubezen tistih dni, kako veliko in resnično je bilo čuvstvo, ki je velo in dihlo iz njenih besed!

»Podlašček, moj sladki podlašček,« jo je klical, ker je bila tako tiha in nagla, kadar je v svojih mehkih, svetlih šolnčkih pritekla k nje-mu.

»Klik - klak, klik - klak, klik - klak!« Sopeli in hiteli, in kakor bi bila to podlasičica, ki teče k njemu, gladkih in svetlih las, v belo-zelenem krilecu.

»Klik - klak, klik - klak — — —« je odmevalo še vedno v njegovem sreću.

»Ti, ti, ti, moj zlati«, in objela ga je in se vsesala v njegove ustne.

»Klik - klak, klik - klak, klik - klak . . .« So peli šolnčki, so peli, so peli . . .

A pozneje —

A pozneje, čez leto dni se je marsikaj spremenilo. To in ono je bilo nenadoma drugače. Njeno prej jasno in belo lice je začelo temneti in se skrivati, njene oči so se polnile s plahim nemirom, nestrpnostjo in strahom. Nekaj je neprestano glodalo in se motalo in snovalo za njenim snežnim, ozkim čelom. Kaj se je motalo, kaj so mislili njeni možgani, kaj so snovali? Ali je to bila njena tajnost?

Odhajal je od nje vsako dopoldne ob deveti uri in do dveh je bila sama. Kaj se je godilo tačas z njo? Ali je ostajala sama?

Zdelo se mu je otročje in neumno, da bi bil tedaj mislil na to. Ljubosumnost mu je bila neznana in nevredna vsakega moča. Časih je sicer opazil, kadar se je vrnil domov morda nekaj poprej, čudno vznemirjenost, plah nemirom v njenih besedah

in v očeh. Ako jo je pogledal ostreje, je zadržalo:

»Kaj ti je, Marija?«

Ob takem vprašanju je skoro zajokala:

»Ah, nocoj, se mi je sanjalo, da sem te videla mrtvega . . .«

Planila je k njemu in ga objela in skrla svoj obraz.

In nekoč se je zgodilo celo to:

Marija je padla predenj na kolena in začela jokati in prositi:

»Odpusti, odpusti, moj zlati, moj oče!«

»Marija, Marija, kaj se je zgodilo?«

Dvignil jo je in si jo posadil v naročje.

»Odpusti, odpusti, saj te ljubim, samo tebe . . .«

In začela ga je poljubljati blazno in strastno, kakor bi hotela prevpiti svojo vest, prekričati očitanje svojega srea.

»Marija, kaj je s teboj . . .«

»Draga moj, zlatec moj, nič se ni zgodilo!«

Zdelo se je, da se je zbudila iz sanj. Dvignila je glavo, si obrisala oči in se zasmejala:

»Ah, glej, in jaz sem mislila, da se srdiš nad menoj. Mislila sem, da me ubiješ! Glej, videla sam te v sanjah in imel si krvave roke. Oj, oj.«

(Konec pribeležke.)

s ces. kr. urahu. — Tam na vsem ki se jih to tiče, bodi povedano, da triški c. kr. uradi odgovarjajo strankam, odnose izdajajo odloke in onem jeziku, v katerem je bil vložen ali prošnja. — Tudi tukaj ni torej nikakega izgovora za posluževanje tujega jezika. Zato pa zaključimo še enkrat: krajni čas je že, da preneha ta narodni indiferentizem in to smešenje samih sebe, kajti kdor zaničuje se sam, podlaga je tujčevi peti!

Upamo, da bo ta blagohoten opomin zadostoval in da bodo prizadeti storili zanaprej svojo dolžnost, katero so dolžni sebi in narodu svojemu. — Ako pa to ne bo pomagalo, bomo prisiljeni dotične narodne mlačneže javno imenovati, da bo javnost vsaj vedela, kdo vse so tisti, ki pomagajo tržaškim trgovcem vzdržavati italijanske in nemške trgovske uradnike in uslužbence in ki se pri vseh blagohotnih opominih še ne zavedajo, kaj je njih narodna in osebna dolžnost!

Korupcija na Ogrskem.

Znano je, da je mažarska politika popolnoma korumpirana. Na čelu te politike stoji navadno ljudje, ki se dajo kaj radi podkupiti, ki pa to tudi prav radi pri drugih prakticirajo. Nešteto je že bilo slučajev, pri katerih je bilo dokazano, da so imeli voditelji mažarske politike svoje roke pri najumazanejših aferah — to da navzlic temu živjajo še vedno vso slavo in hvalo. O neki taki umazani aferi poročajo zopet budimpeštanski tednik »Pesti Futar«.

Dne 27. julija so se zbrali — kakor poročajo omenjeni list — odgovorni uredniki budimpeštanskih dnevnikov v zbornici časnikarskega društva, da se pogovore o zadevi, pri kateri so se začetkom vsi prisotni s častno besedo zavezali, da bodo o njej molčali. Med tem se je pa zvedelo, da gre za litografirano korespondenco »Magyar Tudositó«. Ta je bila oficijozna korespondenca neodvisne stranke. Odkar se je ta razvilo, služi Kossuthovi stranki. Razven politične »informacije« časnikov v smislu osemindesetnikov je bila njena glavna naloga, dajati ogrskim listom članke, v katerih se nečimerni Franc Kossuth hvali kot državnik in univerzalni ženi. Par tednov pred padcem koalicijske vlade je dovolil Franc Kossuth izdajatelju korespondence »Magyar Tudositó« dr. Henriku Gondí, svaku poslanca neodvisne stranke Szunyoga, iz proračuna trgovskega ministrstva za dobo petih let letno subvencijo v znesku 39.500 kron. Ravno 39.500 kron — to pa iz tega vzroka, ker ekzistuje nek ministerijski sklep, po katerem je treba za državne pogodbe, pri katerih se izdajajo zneski 40.000 K ali več, privoljenja krone. Od subvencije je »Magyar Tudositó« je bil en delež izgovorjen maserju in »tajniku« Franca Kossutha, dr. Aleksandru Palaynu. S takimi darili je stari gizdalin Franc Kossuth skozi leta na državne stroške plačeval svojega telesnega služabnika za masazo obraza. Pripomniti je še, da se noben list, razven par Kossuthovih strankarskih organov ni oziral na litografirano korespondenco »Magyar Tudositó« in da so jo vsi metali v papirni koš.

Zopet lepa ilustracija k mažarskim razmeram. Značilno je pa, da navzlic škandalom ljudje à la Kossuth še vedno živjajo največje zaupanje ter se njihova politika izvaja v vsakem oziru.

Revizija trase za železniški progi Ljubljana-Brezovica in Urhnik-Idrja.

V torek, sredo in četrtek se je vršila po c. kr. železniškem ministruvju odredena revizija trase in postajna komisija za železniški progi, ki imata direktno vezati Ljubljano-Urhnik, Idrjo in Sv. Lucijo. Komisijo je vodil vladni tajnik dr. Mathias. Konsorcij pa so zastopali: župan Hribar, Gabrijel Jelovšek in Dragotin Lapajne. Kot zastopniki oblasti so se udeležili komisije: vlad. svetnik Moric Steiner od železniškega ministrstva; major Emil Krenneis od vojnega ministrstva; nadzornik John Ersehen in nadinženir Miroslav Piz od ravnateljstva državnih železnic v Trstu; dr. Julij Deutsch ter inženir L. Martine od južne železnice; Josip Lenarčič kot predsednik trgovske in obrtne zbornice; nadsvetnik Klinar kot zastopnik deželnega odbora kranjskega; dr. Oto Keler kot zastopnik okrajnega glavarstva ljubljanskega in Karle Ekel, okrajni glavar logaški. V imenu idrijskih rudarskih uradov podali so na zapisnik izjave: Jaroslav Šofola za c. kr. rudarsko ravnateljstvo; Jan Busek za c. kr. rudarsko glavarstvo v Celovcu in

Vikem Pohl za domovsko ravnateljstvo v Gorici. Izjavilo se je pa tudi vse ob progi ležeče občine, katere so z veseljem pospravljale komisijo kot prvi čin uresničenja te tako važne železniške svete. — Mnogi v komisiji so bili, ako se izvzame zastopnika deželnega odbora kranjskega, ki se ni na nobeno stran izjavil, soglasni in prav upravičeno je upanje, da bo včasih izvršitva se komisija na Kranjskem v kratkem privela do političnega obhoda in s tem tudi do gradnje železnice. Danes in jutri nadaljuje se komisijevanje na Goriškem; v ponedeljek pa se snide komisija v Gorici, kjer stori končni sklep.

Dnevne vesti.

+ Le junaško naprej! V »Slovenec« v zadnjem času kar mrgoli veleizdajnikov in slovenskih velikosrbskih irredentistov. Če smemo verjeti besedam častivrednega »Slovenca«, potem so sploh vsi Slovenci, kar jih ni v klerikalnem taboru, veleizdajalec in vsi, prav vsi so uslužbeni pri velikosrbski prapagandi. Ne zdi se nam vredno, da bi odgovarjali na te izbruhe moralne propalosti in duševne pokvarjenosti, ker jih itak ve po zaslugi taksirani vsak, ki ima v sebi vsaj še iskrico poštenja, z vso resnostjo pa vprašamo gospode okrog »Slovenca«, kakšnega plačila pa se nadejate, da tako infernalno podlo in peklensko hudobno sumičite in obdolžujete rojake, ki nimajo druge krivde na sebi, kakor da nečejo trobiti v vaš rog in nečejo mirno trpeti, da bi klerikalna hrida zagospodarila na vsi črti po Slovenskem. — Vsekakor si obetate bogato plačilo, vsaj takšno, kakršnega je dobil vaš vzor-mož, plemeniti gospod s Kamna takrat, ko je v parlamentu svoje takratne najviše somišljenike denunciral, da škilijo v Rusijo! Ostudno delo to, tem ostudnejše, ker pavšalno sumičite vse vprek, nimate pa toliko poguma — o poštenosti se pri takih propadlih kreaturah sploh ne da govoriti — da bi prišli na dan z dejstvi, z dejanji in z imeni! Na dan z njimi, učenci Nastičevi! Toda kdaj so imeli špijli še pogum? Ti si upajo streljati samo izza plota in iz zasede, kakor se spodobiti taki svojati. Sicer pa še ni vseh dni konec. Tudi takšne baže patentiranim patriotom, ki svoj patriotizem prodajajo vsakomur, kdor jim več ponudi, se da stopiti na vrat. In končno tudi ne preostaja drugega, kakor da se stopi na glavo takim reptilom, ker bi sicer še vedno sikali in kazali svoje strupene zobe. Tudi s »Slovencem« je tako! Treba bo mu pokazati, da so meje tudi v obreko-vanju. Stavimo pa, da bo »Slovenec«, ki se sedaj tako junaško usti, v tistem trenutku zlezel pod klop, hrabri njegov odgovorni urednik pa jo bo popihal preko meje, kakor se je to že opetovano zgodilo, kadar bi moral dati odgovor za »Slovenčeve« lopovščine. Da se je s takšno svojatjo, ki se poslužuje takšnih sredstev, težko boriti, je jasno. Vkljub temu pa naj te kreature ne pričakujejo, da jih bomo pardonirali. Prijeli jih bomo za dolgi jezik in tudi se morda gotovi ljudje pripravljajo že sdaj na to, da uteko!

+ Naš narodni boj. »Domoljub« na široko in dolgo razlaga nalogo narodno - obrambnega dela. Naravnost smešno je, če se upa list, ki se poteguje in dela reklamo za zavod, ki edini vzdržuje vse nemštvo na Kranjskem, ljudi slepiti, da dela za narodno probujo. Katera je pa tista stranka, ki nastavlja nemške učitelje po slovenskih krajih? Katera je pa tista stranka, ki sprejema podporo in brezobrestna posojila od nemške šparkase, ki organizira nemško kolonizacijo v Bosni in Hercegovini s pruskimi markami, ki daje podporo šulferajnskim šolam, ki nastavlja nemško - nacionalne uradnike, ki organizira nemško združništvo na Kočevskem? Ali ni to takozvana slovenska ljudska stranka? Da, klerikalci so tisti, ki se vežejo z najhujšimi propagatorji vsenemške misli, s protestantskim pastorm Hege-mannom, da denuncirajo slovenske naprednjake. Z veseljem bi pozdravili narodno - obrambno delo klerikalcev, če bi bilo to res narodno. Toda ti uganjajo pod krinko narodnega dela narodna izdajstva. Sicer je pa dr. Korošec sam priznal, da je vse njihovo narodno - obrambno delo strankarsko - politično. Kakšna je pa klerikalna politika, o tem pač ni treba še govoriti. Ena beseda zadostuje: samopašna, sebična!

+ Klerikalci nasprotniki naših vinorejcev. Klerikalci, ki so sami največji pijanci, se z vso silo zavzemajo za abstinentno gibanje. Zdej je dovolil še celo papež odpušče tistim, ki se vzdržijo opojnih pijač. Kam meri vse to gibanje? Našega ubogega kmeta, našega Dolanca, našega Belokranjca, našega Vipavca in druge vinorejce hočejo klerikalci gospodarsko ugonobiti. Klerikalci sistema-

tično delujejo zoper naše vinorejce ter jih gospodarsko uničujejo, dotim po vseh obodih, kongresih in listih pripravlajo razna poverljiva vira klerikalnih mlajnarjev. Upamo, da bo naš kmet vendar enkrat izpregledal ter opazal svoje največje sovražnike, ki ga hočejo najprej gospodarsko uničiti, potem pa za drag denar predati — tujcu.

+ »Domoljub« in napredni župan. Klerikalna stranka hoče na vsak način zakriti svoje zavojevo gospodarstvo z dejalnimi sredstvi. Da pa nekoliko od sebe odvrne javno mnenje, je začela kar pavšalno sumičiti vse napredne župane, da so čisto navadni goljufi, ki so poneverjali občinski denar. »Župan je bil navadno tudi krčmar, ki je predvsem gledal na svojo korist, v drugi vrsti pa na korist svojih pristašev. Občinski računi so bili marsikje v strašnem neredu. Županov in občinski denar je imel eno kaso; zapiski so bili pomanjkljivi. Ko je nov župan prevzel gospodarstvo, se je moral po mnogih občinah čez velike vsote narediti križ, ker se ni vedelo, kaj je z njimi. Manjkalo jih je po računu... Takemu ravnanju se po pravici pravi sleparija.« Sumiči pa tudi čestne odbore, da so sleparili. Glavni krivec je bil pa deželni odbor, ki je vse te sleparije takorekoč prikrival. »Wie der Schelm selbst ist, so denkt er von anderen...« Nepotrebno je, zavračati te podle napade na napredne župane in napredne čestne odbornike, ker vsa poštena slovenska javnost ve, koliko so napravili ravno napredni občinski zastopi za povzdigo svojih občin. Morebiti bi bilo bolj umestno, nekoliko bolj posvetiti v razne zastope in zavode, v katerih imajo prvo besedo ravno klerikalni voditelji. S tem, da sumičijo svoje nasprotnike, klerikalci prav gotovo ne bodo sebe postavili v lepšo luč.

+ Umor na Begunjski in »Slovenec«. V tej aferi so prišla zadnje dni zelo senzacionalna odkritja na dan. Zelo sumljivo pa je, da glasilo klerikalne stranke trdovratno molči o vsej zadevi. Nam se to ne zdi prav nič čudno, temveč popolnoma razumljivo. Če je človek tako zelo odvisen od Nemcev, kakor so klerikalci, vendar ne more in ne sme pisati o aferi, ki je nekaterim gospodom iz nemškega taborja precej sitna.

+ Ad vocem: »Sokol« na begu. Piše se nam iz Sp. Štajerskega: Kakor je vaš list v 208. svoji številki poročal, je klerikalna mariborska »Straža« se drznila celjskemu »Sokolu« dajati lekcije radi sokolskega zleta dne 14. avgusta t. l. v Celje ter pri tem vplela celo osebo že umrlega dr. Dečka, češ, »pod dr. Dečkom bi bilo tako z narodnega stališča nečastno umikanje izključenost... To se drznejo reči tisti zlobneži, ki so ravno dr. Dečka ob vsaki priliki napadali ter največ pripomogli v to, da so dičenega vodjo celjskih Slovencev duševno ubili ter pahili ga v prezgodnji grob. To je višek klerikalne lumparije. Fej takemu počenjanju!

+ Oseba vest. Upravni sodni dvor je uvrstil knjižničarja Ivana Rupnika ad personam v osmi činovni razred.

+ Iz šolske službe. Provizorični učitelj in voditelj v Studenem Vladimír Požar je v isti lastnosti premeščen na Prem. Suplent Josip Dolgan v Knežaku je imenovan za prov. učitelja in voditelja v Studenem. Prov. učiteljica v Oneku Antonija Stamerer je premeščena v Koritnico. Provizor učitelj Maksimilijan Kalan v Matenji vasi je imenovan za prov. učitelja in vodite-lja dvorazrednice v Budenju.

+ Odobrena učna knjiga. Dr. Josip Pipenbacher. Latinska slovnica. Založil L. Schwentner. Cena K 3.20. To, novemu gimn. učnemu načrtu prirejeno slovnico, odobril je c. kr. ministristvo za bogoslužje in nauk kot učno knjigo za slovenske gimnazije.

+ Romarjem na znanje. Obratno nadzorstvo c. kr. priv. južn. železnice v Trstu javlja: Z ozirom na to, da je pričakovati v praznikih 14. in 15. t. m. nenavaden velik osebni promet, more se dati romarjem in večjim skupinam izletnikov le primerno opravljene tovarne vozove na razpolago.

+ Nemeč o kranjskem oddelku dunajske lovske razstave. Najuglednejši lovski list Nemečije: »Deutsche Jägerzeitung«, ki izhaja v Neudammu v 25.000 izvodih, in ki šteje najznamenitejše strokovnjake med svoje sotrudnike, prinaša v 36. številki zelo laskav opis kranjskega oddelka mednarodne lovske razstave na Dunaju. Članek se pričinja: »Kra in das herrliche Bergland, welches Rudolf Baumbach, der Kranichfelder-Poet, in seinem Epos »Zlatorog« begeistert besungen hat, — in der form- und inhaltsprächtigsten Dichtung, die von dem »goldgehörnten Gamecock« erzählt, der als König des Wildes auf den dortigen Fel-

sinnen hauste, — ist im österreichischen Reichshause in einer jedes Jägerherz entzückenden Weise verloben.« — Tudi »Slovenskemu lovskemu društvu« izreka poročevalec priznanje.

+ Premočila tute ljubljansko prostovoljno gasilno in reševalno društvo na 100 oseb, ker v hotelih in privatnih stanovanjih ni več prostora. Semeščani, ki imajo prenočišča na razpolago, prosijo se, naj številno postelj in sob naznanijo g. Barletu v »Mostnem domu«. Odškodnina po dogovoru.

+ Sletnilec svoje poroke praznuje ta danes čisto na tihem in le v krogu svoje obitelji g. Vinko Majdič, veleindustriječ v Kranju in gospa Matilda Majdič roj. Kotnik. Na mnoga leta!

+ Veselica v Starem trgu pri Ložu. Tukašnji dijaki in dijakinje prirede v nedeljo, dne 7. avgusta t. l., ob 8. zvečer v prostorih naše »Čitalnice« zasebno zabavno veselico z bogatimi in zanimivimi sporedi. Petje, sviranje na klavir, gosli in citre. Predstavljal se bo burka: Raztresenca. Tudi za zabavo po sporedu je vsestransko preskrbljeno; kakor šaljiva pošta, koriantoli, serpentine i. t. d. Posebno zabavo pa bo nudil ples, ker se bo plesalo tudi umetne, figurirane plesse. Seveda bo tudi za jed in pijačo preskrbljeno. Čisti dobiček se naloži v hranilnico kot fond za poznejše dijaške prireditve v loški dolini. Veselica se vrši ob vsakem vremenu.

+ Za revne neveste. Takozvani »Mädehenhort« na Dunaju razglasa, da dobita dve revni sroti, ki sta slučajno nevesti, povodom 80letnega rojstnega dneva cesarja Frana Josipa izdatno podporo za nabavo ženitne oprave. Prošnje s potrebnimi izkazili je vložiti na društveno pisarno, Dunaj, I., Singerstrasse 18, do 20. septembra. Podpora se izplača dne 2. decembra 1910.

+ Tri nesreče na železnici. Ko se je včeraj zvečer pred Zalagom vračal po progi železniški delavec Mihael Berčič z dela, mu prideta nasproti tovarni vlak in brzovlak. Berčič prestrašen skoči s proge, po kateri je vozil tovarni vlak na ono brzoviako. V tem trenutku pa pridrdra brzovlak ter podere Berčiča podse. Ko se je ustavil, so potegnili izpod njegagrozno razmesarjeno truplo Berčičevo. Kolesa so mu odrezala glavo in obe nogi, tako da je bil pogled na ubogo žrtev uprav strašen. — Ponoči se je zgodila pa tudi na tukajšnjem južnem kolodvoru smrtna nesreča. Ponesrečil se je 29letni delavec iz Tomačevega, stanujoč v Stožicah, Alojzij Jerneje, ki je na obračalnici obračal stroje in na nje donasal pesek. Pri tem pride stroj in mesto, da bi zapeljal na obračalnico, je zapeljal strojevodja na poleg te se nahajajoči tir, da tam dobi premoga. Na tem tiru je stal Jerneje in mislil, da gre stroj na obračalnico in se ni pravočasno umaknil s tira, kljub temu, da je bil opozorjen, dastoji premikalnik naravnost in ne na obračalnico. V tem ga pa zadene zadnji del stroja, takozvani tender, ter ga podere podse. Ker je glaso zakričal, je strojevodja stroj takoj ustavil. In zopet grozen pogled. Ponesrečenec je stroj eno nogo popolnoma odtrgal, ena se mu je pa še komaj držala in tudi na hrbtu je imel veliko rano. Ker je ponesrečeni Jerneje še živel, so ga na odredbo pol. kom. prepeljali z rešilnim vozom v deželno bolnišnico, kjer je v groznih bolečinah še isto noč izdihnil. Jerneje je postal žrtev stroja po lastni ne previdnosti. Zapustil je ženo in dva nepreskrbljena otroka. — Tudi v Litiji je baje snoči vlak nekega potnika težko poškodoval, govori se pa da celo usmrtil. Koliko je na ti vesti resnice, nam še ni znano.

+ Dva divja moža. Pred kratkim jo je primahal Luka Tomšič, vrtinar v Tomačevem, okoli 3. zjutraj domov, zaprl sobne duri za seboj in začel sirovo zmerjati svojo ženo in ji groziti, da jo ubije. V opravičenem strahu je skočila žena skozi okno. Na to je napadel vrtnarskega pomočnika Antona Hribarja in mu zadal več poškodb. Nekaj dni poprej je prišel zelo razburjen domov, in ker ni nikogar našel, je razbil sobno opravlo. Nič boljše, če ne slabše, ravna France Kraljič, posestnik v Iški vasi, s svojo ženo. Tudi ta jo je obdelaval najprej s pestjo, potem s polenom. To mu pa ni bilo še zadosti; pograbil je kuhinjski nož, vrغل svojo ženo na tla, jo držal z eno roko za glavo, z drugo ji je nastavil nož na prsi. Iz tega nevarnega položaja jo je rešil sin Anton, ki je pritekel svoji materi na pomoč in jo rešil pred zverinskimi očetom.

+ Bojevitka ženska je Hel. Abram, žena železniškega uslužbenca v Vižmarjih. V hiši, kjer ona stanuje, je gostilna in tu se je dne 1. t. m. dopoldne z domačo natakario sprla. Bojevitka Abram jo je pograbil za vrat in davila. Na vpitje natakariče sta ji prišla na pomoč gostilničar in njegova žena. Pa tudi teh se korajžna

Abramova ni ustrašila, namreč je pretepla gostilničarko s pestjo po glavi in obrazu. Krčmar, ki ni hotel pretepati hude ženske, jo je polil z vodo, ona pa pa mu je v odgovor vrгла lonec z vrelim kropom v hrbet. Na to je huda Lenča stekla po stopnicah v prvo nadstropje. Gostilničar je zadobil opeklino na hrbtu in na desni roki.

+ Nepoklican gost na likofu. Ivan Kurnik je znan postopač. Delati se mu ne ljubi veliko, pije pa prav rad — seveda na tuj račun najraje. — Dne 19. pr. m. je čevljar Erjavce prodal Kucelju rabljen šivalni stroj. Kakor je že navada, stala oba na »likof« in sicer k Štiberniku na Karlovsko cesto. Tam je za mizo sedel in dolgega časa dremal Kurnik. Kakor hitro je slišal besedo o likofu, je bilo seveda dremanja takoj konec in ko je bilo vino na mizi, se je Kurnik meni nič tebi nič kar sam povabil in prav pridno pri likofu pomagal. Vino v šefanu se je že nagibalo h koncu in Kucelrj opomni, da bi se zdaj spodobilo, ko bi tudi Kurnik dal za en liter, ker je celo popoldne pridno pomagal. Kurnik je bil seveda za take besede popolnoma gluha. Kot krona celemu likofu je nazadnje prišla v veliki skledi na mizo solata. Ta je pa že celo mikala Kurnika, in ker mu niso prinesli nobenih vilic, je pa kar z roko segel v skledo. Zdej si pa misli človek to ogorčenje Erjavčevu in Kucelrjevo — s tako umazano roko (Kurnik se namreč umiva in preoblači bolj poredkoma) kar naravnost v solato. In Kucelr je Kurnika potisnil od sklade in mu je še povrh prijateljsko svetoval: »De-lat pojđ, ponš pa sulata jedn«. Vočigled na solato in z ozirom na to, po Kurnikovem mnenju čisto nepotrebno besedovanje, je pa Kurniku zavrela kri, segel je v žep, potegnil iz njega nož in z njim sunil Kucelrja v roko. Zamahnil je še enkrat, pa je mahljaj presteleg Erjavce s stolom. Včeraj je stal Kurnik pred okrajnim sodiščem, sodnik pa je zadevo odstopil deželnemu sodišču, ker se je izkazalo, da je poškodba na Kucelrjevi roki težka.

+ Aretovan je bil zidarski pomočnik Fran Potokar iz Ihana, ker je v deželni bolnišnici preveč kazal svojo cliko. Ko so mu pa natančneje pregledali obisti, so prišli tudi na to, da je Potokar zasledovan v policijske listu zaradi prestopka tatvine. Zaradi svoje hude krvi bode najprej moral obsestati na magistratu 24 ur, potem ga preselijo pa k sodišču.

+ Delavsko gibanje. Včeraj so se z južnega kolodvora odpeljali v Ameriko 3 Ogrji in 3 Slovenci, nazaj je pa prišlo 22 Macedoncev in 12 Hrvatov.

+ Slovenske Filharmonije« oddelek koncertira jutri ob 8. do 12. zvečer na vrtu hotela »južni kolodvor« (A. Seidl). Vstopnina prosta. — Drugi oddelek igra od polu 5. naprej v hotelu »Tivoli«. Vstop prost.

Narodna obramba.

Za Ciril - Metodov obrambni sklad so se nadalje oglašili: 800, 801, 802, 803. podružnica v Cerknici (plačala 800 K); 804. Svetolucijski Cirilmetodariji (plačali 200 K); 805. podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Podsredi (plačali 100 K).

V nedeljo vsi v Kranjsko goro, ker ta dan t. j. 7. avgusta se tam praznuje velezanimivi »borovski semenj«, veselica, ki jo priredita tamošnja Ciril - Metodova podružnica in Gasilno društvo. Veselica bo tudi jako poučna. Krasne narodne noše, tekmovalno kegljanje in streljanje, srečkanje, ples itd., vse bo vzbujalo zadovoljnost udeležnikov in bodrilo jih bo krasno petje. Obendovali pa bodo tudi lahko izurjenosti jesenjskih in javniških Sokolov v telovadbi. Posebna zanimivost bo izpuščanje prvega borovskega zrakoplova. »Borovski semenj« se vrši kljub svoji zanimivosti samo vsakih sedem let, zato naj nihče ne zamudi lepe prilike.

+ Metliška podružnica sv. Cirila in Metoda priredi v nedeljo, 7. t. m. s sodelovanjem »Belokranjskega Sokola« na »Pungertu« veliko ljudsko veselico. Veselični odbor, ki je že dalj časa zelo marljivo deloval, je preskrbel za vse ugodnosti in zabavo. Zato v nedeljo vse na »Pungert«.

Društvena naznanila.

+ »Sokol I.« vabi vse svoje člano in bratska društva in prijatelje sokolstva k obilni udeležbi sokolske prireditve s člansko in naraščajočo telovadbo v Mostah prihodnje nedelje, dne 7. t. m., ki se vrši povodom ustanovitve sokolskega oddelka v Mostah in katere se »Sokol I.« korporativno v društvenem krogu udeležuje. Zbirališče članstva in naraščanja je za društveno telovadnico na Ledini, od koder je odhod točno ob 3. uri popoldne.

+ Telovarno društvo »Sokol II.« naznanja, da se sestane v društveni

telovadnici, kjer se razdelje častne diplome naraščajo v nedeljo, dne 7. t. m. ne more vršiti radi nastalih zaprek ter se preloži na nedolgo čas. Na zdar!

Telovadno društvo »Sokol II.« vabi vse člane, da prisotvujejo v nedeljo, dne 7. t. m. ob 9. uri dopoldne v društveni telovadnici malemu sestanku, kjer se bodo razdelile častne diplome telovalcem našega naraščaja, katere so dosegli na župni tekmi dne 12. junija t. l. Tudi starši se prosijo, da se udeležijo te male slavnosti naraščaja.

Razdelitev naraščajevih diplom. Prihodnjo nedeljo dobi po telovadbi v Mostah naraščaj »Sokola I.« diplome za tekmo ob priliki I. zleta župe Ljubljana I. Diplome obsegajo mičnovo vezan 1. in 2. zv. Sokolskega Evangelija z diplomno listino označenjem odstotkov doseženih točk. Prihodnja nedelja je torej za sokolske mladino velik slavnosten dan, prirejalci prosijo za prisotnost staršev, mojstrov itd., da se more mladina v krogu svojih najdražjih veseliti svojih prvih sokolskih uspehov.

»Olepševalno društvo v Rožni dolini« priredi v nedeljo, dne 7. avgusta 1910 v restavraciji »Rožna dolina« s prijaznim sodelovanjem sl. domžalske godbe in slov. del. pevškega društva »Slavec« iz Ljubljane VIII. veliki rožnodolski semenj. Spored: Ob 3. uri popoldne odkoraka sl. domžalske godbe ob »Mestnega doma« iz Ljubljane na veliki semenj v Rožno dolino. Ob 4. uri začetek velikega semnja in sicer: godba, petje, ples, korijandoli-korzo, šaljiva loterija, ljubavna pošta, ribji lov, evetjenjak, rožnodolski jud, turška kavarina, Zeppelinov zrakoplov, ki vozi 3 sekunde v Ljubljano in nazaj, Peter z »Lepega pota« bo goste postrelil s svojimi delikatesami iz cekarja. Pekli se bodo prašiči in koštruni na raznju. Parola na semnju je letos nova iznajdba pehtranovih rožnodolskih štrkljcev. Ob mraku umetniški ogenj. Vstopnina 20 v za osebo, otroci do 12. leta v spremstvu staršev prosti. Ker je čisti dobiček namenjen za vzdrževanje ceste in pešpotov v novi naselbini, se preplačila hvaležno sprejemajo.

Otročja veselica družbenih vrtcev v Hrastniku je prav lepo uspela in vrgla čistega dobička družbi sv. Cirila in Metoda 97 K 42 v. Hvala vrlim prirediteljem!

Narodna Čitalnica, »Lira« in »Sokol« v Kamniku priredi dne 7. avgusta 1910 na vrtu »Društvenega doma« velika vrtno veselico v korist zakladi »Društvenega doma«. Iz posebne prijaznosti sodeluje pevsko društvo »Zvon« iz Šmartna pri Liti. Začetek veselice ob 4. uri popoldne. Vstopnina 40 v za osebo. Zvečer se vrši v Sokolovi dvorani ples. V slučaju slabega vremena se vrši veselica v vseh gornjih prostorih »Društvenega doma«.

Prvi zlet telovadnega društva »Sokol« v Trebnjem je vspel jako povoljno. Do sedaj je v obližju Novega mesta prišel zlete samo novomeški »Sokol«. Njegovi fini nastopi in z vsvo eleganco izvajana orodna telovadba je vzbujala zanimanje gledajočega občinstva in si osvajala mlada srca. Občinstva metropolita je nosiljica in razširjevalka vzvišenosti in plemenitosti sokolske ideje. Besede in dejanja so dala povod k ustanovitvi Sokola v Trebnjem, Mokronogu, St. Janžu in zadnji naš zlet mogoče tudi na Vel. Loki. Po dvestoletnem obstoju je trebanjski Sokol priredil na Veliki Loki javno telovadbo s pomočjo mokronoškega in šentjanškega Sokola. Da se v tem kratkem času niso mogli povspeti vsi člani do popolnosti, je razumljivo. V veseljem pa moramo konstatirati, da nekateri s precejšnjo gotovostjo izvajajo težke vaje na orodju. Dobro so uspeli proste vaje in so imele dosti učinka pri obinstvu. Prihodnje leto upamo, da bodo mlada društva, vstrajna v delu in disciplini, dosegla najlepše uspehe. Po telovadbi se je začela prosta zabava na vrtu g. Zlajpaha. Za povzdigo zabave in dobrega razpoloženja je skrbela z mnogimi lepimi komadi trebanjske godbe. Prijetno je bilo videti, kako so naši kmečki posestniki prisostvali različnim govorom. Gotovo so jim le-ti razpršili vse mogoče predsodke o našem takozvanem »brezverstvu«. Kaj neki poreče gosp. Lampe o g. Keku, ki je kot klerikalni župan in baje njih zaupnik pozdravil Sokole? Navajati misli različnih govornikov bi bilo odveč. Ena misel pa naj bi bila del našega bistrva. Udeležujemo to, kar želimo in je vredno, da živi krepko življenje. V delu je naš spas. Mnogo je mož, ki zaslužijo za svojo požrtvovalnost javno pohvalo, toda naj si bodo v svesti, da je delo in njega uspeh največje notranje zadoščenje. Borimo se in delamo za vzvišene ideje, ki naj bodo enkrat last celega naroda. Mirno in mogočno plava naš Sokol in ravno njegova mirnost in samozavestna sila nam je porok za zmago. Nič iluzornega ni pri nas, ne drži nas skupaj terorizem; naša vez je naša volja in ta se mora poglobiti in razši-

riti tako, da bodo palagoma v vsaki vasi Sokol.

Izpred sodišča.

Kazenske obravnave pred dolinskimi sodiščem.

Skupil je jo. Pri Kodeljevem gradu je prepovedan vhod na vrt. Za to se pa ljubezniželjeni fant Peter Benedičič ni zmenil, marveč je šel v grad dekle dražit, končno je šel pa še pod okno svoje ljubice, od koder je korajžno kličoč »Auf« odhajal. To je pa bilo baronovemu strazaju, Alojziju Gregorcu, le nekoliko preveč, kajti udaril ga je s polenom tako močno po levi roki, da mu je zlomil kost podlehtnice. Obsojen je bil na šest tednov ječe.

Zaradi nenaravnosti v smislu § 129 I. b. k. z. sta bila v tajni razpravi sojena Viktor Šabaz z Zagreba in Juri Bär, tovarniški delavec na Viču. Prvi je bil obsojen na 13 mesecev težke ječe, drugi soobtoženec je bil pa oproščen.

Očeta je branil. Posestnik Anton Kranjc iz Dolenja je imel prepis z Antonom Zvokljem. Slednji se je dejansko lotil prvega in ga lahko telesno poškodoval. To je videl 19 let stari Kranjc sin Anton. Da bi branil svojega očeta, oborožil se je z lesenim drogrom, s katerim je Zvoklja tako močno po glavi udaril, da ga je na tla pobil ter mu razbil lobanjo. Obsojen je bil na tri mesece težke ječe.

Razne stvari.

* **Sin ustreliš očeta.** Slaboumni 19letni sin je v sredo ustreliš svojega očeta, posestnika Ludvika Webra v Terezoplu. Sin je nato skočil v vodo, kjer je utonil.

* **Umetnost v parlamentu.** Avstrijski parlament dobi prihodnje leto umetniško okrasje. V centralno dvorano, v takozvano hišo na stopnicah in v atrij, pridejo podobe v visokosti dveh metrov, ki bodo zavzele 126 metrov dolžine. Delo je poverjeno akademikoma slikarjema Liebedekemu in Schramu.

* **Zašito sree.** Dr. Francis T. Stewart, glavni zdravnik Pennsylvanije bolnice v Philadelphiji Pa. je izvršil zelo važno operacijo. V bolnico so namreč pripeljali 23 let starega Josipa Spencerja, ki se je preje s svojimi znanici prepiral, nakar ga je nekdo napadel z nožem in mu ranil srce. Ker je bil Spencer še živ, ko so ga pripeljali v bolnico, ga je imenovali zdravnik takoj operiral in sicer na ta način, da mu je odprl prsi in med tem, ko je v dlani levece držal ranjenčev sree, mu je z desnico rano na sree zasil. Operacija je najbrže srečno uspela, kajti bolnik se za sedaj dobro počuti in ako ne nastopi kaka komplikacija bo delež okrevanja.

* **Viharji in nalivi na Norveškem.** Dne 3. t. m. so v južnem delu Norveške divjali silni viharji. Poleg tega je bil dež, kakor da bi se trgali oblaki. Na neki železniški progi je voda izpod tira odnesla vso podlago. Ko je prišel tovorni vlak, se je proga sesedla, vlak pa se je zvrnil in se zatrljal šest metrov od proge. Dva železniška uslužbenca sta ubita, več pa je težko poškodovanih.

* **Lepa ženska.** V Varaždinu so zaprli neko žensko, o kateri pišejo listi, da je nenavadno lepa. Omožena je z nadkontrolorjem državnih železnic, Czerczmakom, kateremu je pa že pred meseci pobegnila z nekim žepnim tatom, katerega so tudi dne v Pragi aretirali. Pri njej so dobili 100.000 K. Žena pravi, da ji je denar dal njen mož, ta pa pravi, da ji ni dal niti vinarja.

* **Najnovejši trust.** Pred dobrim tednom so v Albany, v državi New York inkorporirali najnovejši trust, ki je glede svojega namena povsem sličen ostalim že obstoječim trustom, ki je pa kljub temu vendarle nov, kajti tu ne gre za združenje velikih podjetij na polju obrti, temveč na polju vere, oziroma skupnega izkoriščanja s pomočjo vseh krščanskih ver brez razlike. Namen novega trusta je, združiti v skupno delovanje rimokatoličane, pravoslavne, protestante, metodiste, evangeliste, episkopale itd. Načrte za novi trust so izdelali duhovniki raznih ver v Albany, ki žele, da bi se vse vere spojile v skupno podjetje po vzoru Rockefellerjeve Standard Oil Co. Med podporniki nove korporacije je mnogo škofov, kakor na primer oni iz New Yorka, Albany, Newarka, Chicaga itd. Prva tozadevna, ali pripravljala seja se je vršila v cerkvi sv. Tomaža dne 20. februarja. Naloga novega trusta bo zbiranje sredstev, kajti v Zedinjenih državah imajo 186 različnih protestantskih organizacij, katere imajo nešteto mnogo odsekov v Evropi. Današnji čas je čas »kšefta«!

Slovenci! Narodnjaki! Pripravajte se na Trubarjev spomnik!

Telefonisti in klerikalni poročila.

Slovenec poklican v finančno ministarstvo.

R. — Dunaj, 5. avgusta. Finančni komisar Valentin Zun v Logatcu je poklican v daljino službovanje v finančno ministarstvo.

Črna gora in Srbija.

Dunaj, 5. avgusta. Urednik dunajske »Neue Presse«, ki se nahaja na Cetinju in ki je bil sprejet od črnogorskega kneza Nikite, poroča o svojem razgovoru s knezom med drugim tudi o razmerju med Črno g. in Srbijo. Knez Nikita se je naspoti njemu izrazil, da vladajo med Črno goro in Srbijo prijateljski odnosi, da ga pa žalosti, ker pri slavnostih kralj Peter ne bo osebno navzoč, da bo pa sprejem kraljeviča Aleksandra tem prislejši. Med Črno goro in Srbijo ni nikakega naspotstva. Vse govoriče o napetem razmerju med Srbijo in Črno goro je pripisovati le nekaterim slabo informiranim listom.

Čehi in avstrijski vsekatiški shod.

Praga, 5. avgusta. Današnji klerikalni list »Čech« izjavlja, da se vsekatiškega shoda v Inomostu udeležijo le malo ali pa prav nič Čehov, ker so narodnostne razmere take, da sedaj sploh ne bi bilo več mogoče imenovati ta shod še katoliški.

Ogrski ministrski svet.

Budimpešta, 5. avgusta. Za danes napovedani ministrski svet se vrši jutri. Na ministrskem svetu bo poročal tudi hrvaški ban dr. Tomašić o hrvaškem vprašanju in sicer baje v tem smislu, da je mirna rešitev vprašanja še vedno mogoča.

Ponesrečena akcija turškega finančnega ministra.

Carigrad, 5. avgusta. Danes se je vrnil s Francoskega finančni minister Talaat-paša, čigar akcija, dobiti na Francoskem posojilo za Turško, se je ponesrečila, kakor že znano radi preostrih pogojev, katerih turška vlada nikakor ne more izpolniti.

Vojska med Turško in Grško.

Atene, 5. avgusta. Grška se očitno pripravlja na vojsko s Turčijo. Posebna oficirska komisija se je poslala na Ogrsko, da nakupi za grško armado 2000 konj.

Korupecija v ruski intendanturi.

Petrograd, 5. avgusta. Energični senator Garin nadaljuje z vso vestnostjo revizijo vojaške uprave na Ruskem in neusmiljeno odkriva velikansko korupeccijo, ki je vladala med intendantskim uradničtvom. Tako je konstatiral v Tambovu, da je od 32 tamošnjih intendantskih uradnikov bilo soudeleženih na poverjenju 29 in da so v teku zadnjega desetletja poverili vsega skupaj nekaj nad en milijon rubljev.

Bombni atentat.

Pariz, 5. avgusta. Ko je šla v predmestju Levallois-Perret mimo neke na samem stoječe hiše policijska patrulja, je eksplodirala bomba, ki je celo hišo podrla. En policist je bil težko ranjen. Ko je policija začela preiskovati stvar, je našla pri hiši še eno bombo. Policija je mnenja, da se gre tukaj za osebno maščevanje.

Zopetne aretacije srbskih učiteljev v Makedoniji.

Berolin, 5. avgusta. »Vossische Zeitung« poroča iz Skoplja, da so bili srbski učitelji znova aretirani radi hujškanja proti razoroževalni akciji. Aretirani so bili ravno tisti učitelji, ki so bili ob priliki godu srbskega kralja Petra izpuščeni na svobodo.

Nevihita in neurje na Nemškem.

Berolin, 5. avgusta. V Hamburgu in okolici je divjalo večerj strahovito neurje. V 12 urah je padlo 66,6 mm dežja.

Mirovni kongres.

Štokholm, 5. avgusta. Včeraj je debatiral mirovni kongres o vprašanju omejitve oboroževanja posameznih držav in izrekel upanje, da se bo dala našli ena ali dve velesili, ki bo dala dati tej ideji inicijato. Sprejela se je resolucija, v kateri se pozivlja, da naj vsa že obstoječa evropska mirovna društva izposlujejo v svojih državah, da se ustanove tozadevne oficijalne komisije.

Položaj na Španskem. Zveza med klerikalci in karlisti vedno bolj očitna.

Madrid, 5. avgusta. Položaj na Španskem je jako resen in postaja z vsakim trenotkom resnejši. Zveza med karlisti in klerikalci postaja tudi s vsakim trenotkom bolj očitna. Klerikalci povsod strahovito agitirajo za demonstrativni shod in obhod v San Sebastianu. Vlada odraja vse potrebne korake in zbira v San Sebastianu vojaštvo.

San Sebastian, 5. avgusta. Senator Salin pozivlja karliste, naj se vni udeležijo nedeljskega demonstrativnega shoda v San Sebastianu.

Vlada se pripravlja, da nastopi proti vsakemu hujškanju javnega mira.

San Sebastian, 5. avgusta. Iz pešvine Novara in Biskaje prihajajo vznemirljiva poročila, češ, da je v teh krajih izbruhnila prava vstaja klerikalcev.

Madrid, 5. avgusta. Vlada je nedeljski klerikalni demonstrativni shod v San Sebastianu prepovedala. Ministrski predsednik Canalejas je izjavil, da je pripravljen, poslužiti se vseh sredstev, da zabrani vsako kaljenje javnega mira. V posamezne province se pošilja vojaštvo, da ukroti revolucionarne klerikalce.

Orožje v španskih samostanih.

Madrid, 5. avgusta. V samostanu »k svetemu sreu Jezusovemu« v Tarragavi so se zabavali menihi s strelnimi vajami. Naenkrat se p. Martinu Ferranu po nesreči izprozi puška ter zadene kroglja šestdesetletnega priorja Feliksa Tornerja v prsa, ki je na mestu obeležen mrtev. Prebivalstvo je zaradi tega silno razburjeno, ker je s tem dokazano, da imajo v samostanih pripravljeno orožje in streljivo.

Nemiri v Perziji.

Teheran, 5. avgusta. Obsedno stanje v deželi se razglša. Prebivalstvo pa se ne zmeni dosti za to odreditev in se zlasti protivi, oddati orožje. Nasprotno hodi demonstrativno popolnoma oboroženo po ulicah. Položaj je jako resen in nevaren.

Morilec dr. Crippen tajni.

London, 5. avgusta. Iz Kvebeka prihajajo poročila, da so vesti, češ, da je dr. Crippen priznal umor svoje soproge, neresnične. Dr. Crippen še vedno tajni svoje dejanje in se dela popolnoma nedolžnega.

Največja bojna ladja spuščena v morje.

London, 5. avgusta. Jutri se spusti v morje največja dosedanja bojna ladja »Lyon«. »Lyon« ima 26.300 ton in je poleg drugega oborožena z osmimi topovi, ki mečejo kroglice, težke po 1300 funtov.

Ponesrečena ekspedicija.

London, 5. avgusta. »Westminster Gazette« poroča, da bo trajala turška razoroževalna akcija v skadarskem okraju 4 mesece in ne, kakor je bilo prvotno določeno, samo štiri dni. Prebivalstvo se brani oddajati orožje, dela na prehodih in prelazih barikade, polaga v drevesa smodnik, zažiga in uničuje živež ter se umika pred razoroževalno komisijo v gore.

Revolucija v republiki Honduras.

London, 5. avgusta. V republiki Honduras je izbruhnila nova revolucija. Prebivalstvo je napadlo italijanski konzulat in raztrgalo z njega zastavo. Poslanik se je moral zateči na bojno ladjo. Glavno gibanje pa je naperjeno proti Amerikancem, ki so se morali pred razburjenim prebivalstvom zateči v ameriški konzulat.

Podkupljiv državni tajnik.

New York, 5. avgusta. Senator Goge je izpovedal pred sodiščem, da se je dal držni tajnik Sherman pri prodaji državnih zemljišč podkupiti. Državna zemljišča so vredna 30 milijonov dolarjev, on pa jih je razprodal za veliko nižje cene. Sherman pa se je odgovornosti odtegnil in ga ni nikjer najti.

Poslano. Izjava.

Z ozirom na notico: »Kandidatura Mazelle« v 153. številki »Jutra« izjavljamo to-le:

Dotična notica je bila priobčena brez moje vednosti in je vseskozi izmišljena. Kar se tiče osebe gospoda dr. Karla Trillerja moram priznati, kar sem že opetovano storil, da je malo zagovornikov, ki bi se tako zavzemali za svoje kliente in se zanje tako brigali, kakor je to storil g. dr. Triller v moji politični pravi.

O kakem predloženem ekspanziju ali v previsokih postavkah v ekspanziju pa ne more biti govora, ker do danes še nisem dobil sklepnega računa.

Iz tega dejstva samega je že razvidno, da notica, priobčena v »Jutra«, ne odgovarja resnici.

Sicer pa je moje politično prepričanje tako nemahljivo, dajenimochi na svetu, ki bi je moglo omajati.

Gradec, dan 4. avgusta 1910.

JULIJ MAZELLE,
veleposelnik.

Gospodarstva.

— Dobava lesnih materialij. Pri c. kr. ravnateljstvu državnih železnic v Trstu se razpisuje javno dobava lesnih materialij za 1911. Daljni podatki o tem razpisu so razvidni iz

»Osservatore Triestino« od 16. avgusta 1910 ter so na razpolago pri omenjenem ravnateljstvu.

— **Mestna hranilnica v Kranju.** V mesecu juliju 1910 je 261 strank vložilo 134.352 K 74 v. 326 strank dvignilo 124.972 K 62 v. 12 strankam se je izplačalo posojil 27.400 K. Stanje hranilnih vlog 4.481.405 K 40 vin. Stanje hipoteknih posojil 2.987.451 K 13 v. Stanje občinskih posojil 475.516 K 86 v. Denarni promet 329.640 K 34 v.

— **Nakup mrve in slame.** Vojna uprava v Ljubljani kupi meseca avgusta do konca svečana 1911 1050 stotov mrve, 300 stotov slame za stelo in 150 stotov slame za postelje.

— **Zakupni razglas.** C. in kr. vojaško preskrbovalno skladišče v Ljubljani je poslalo trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani zakupni razglas c. in kr. intendance 3. voja v Gradcu glede zagotovitve sena, slame, drv in premoga za leto 1910/1911. Ponudbene razprave se bodo vršile v različnih krajih v času od 16. avgusta do 16. septembra 1910. Zakupni razglas, ponudbeni vzorci in splošni pogoji so v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

— **Semenj za ječmen.** Dne 23. avgusta 1910 se vrši v Miskolcu semenj za ječmen. Spored in izpisek iz poslovnega reda sta na vpogled v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

— **Vrhstavnne zgradbe.** C. kr. državno-železniško ravnateljstvo v Trstu odda v postaji Podbrdo proge Jesenice - Trst gradbeno dela za podaljšanje nakladalne rampe za 4700 m in premetitev mostične tehtnice za pavsalno ceno. Natančni podatki opremi ponudb, roku za vlaganje itd. so razvidni iz časopisov »Laibacher Zeitung«, »Osservatore Triestino«, »Österr. Zentralanzeiger für das öffentliche Lieferungs-wesen« od 5. avgusta t. l. Pojasnila dajeta tudi c. kr. državno-železniško ravnateljstvo odd. III. in c. kr. železniško-vzdrževalna sekcija I. v Gorici.

— **Mednarodna razstava v Londonu 1910.** Kakor se naznanja trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani se bo v času od 3. do 10. septembra t. l. vršila v Londonu 18. mednarodna razstava za pekarstvo, slaščičarstvo in sorodne obrte. Zaradi zagotovitve določenih prostorov se je treba kmalu prijaviti. Dopise je poslati na naslov H. S. Rogers, Assistant Manager and Secretary of The Trades Markets and Exhibition, London, E. C. Palmerston House, old Broad street.

— **Importne tvrdke v Johannesburgu.** Seznam najvažnejših tvrdk v Johannesburgu, ki pridejo za import v pošte, kakor tudi seznam članov komiteja južnoafriških trgovcev v Londonu je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Zovariši visokošolci, abiturienti in srednješolci!

Dne 7. avgusta t. l. (dopoldne) zboruje vse napredno jugoslovansko učiteljstvo v Novem mestu.

Sedaj je čas, da tudi mi skupno z učiteljstvom manifestiramo proti vnebovpijočim krivicam, ki se gode pri nas na šolskem polju.

Stvar je gotovo zelo važna tudi za nas, zato pa se udeležimo vsi zborovanja v kar največjem številu!

Manjkal ne bo nihče, vsaj od tovarišev z Dolenjske!

Kdor se misli udeležiti zborovanja, naj se priklasi vsaj do 5. avg. odboru »Dol. podr. Prosvete«, Novo mesto.

Odbor »Dol. podr. Prosvete«.

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Rasto Pustoslemšek.

Umrli so v Ljubljani:

V deželni bolnici:

Dne 1. avgusta: Oton Jahn, sin tovarniškega delavca, 3 leta.
Dne 2. avgusta: Jernej Bahovec, trgovec, 42 let. — Hinko Magister, nadzornik mestnih delavcev, 60 let.

Ustna voda

„EUODIN“

Specijalitet za kadike.

Cena 2 kroni.

4813 Glavna zaloga lekarna
Dr. M. Trubšček v Ljubljani.

Živa potreba

je bila, da je izšla

kuharska knjiga

o pripravi paketa, kar je vsi primanjlovali receptov za to. Dobila se brezplačno pri prvi kranjski tovarni trgovin v J. Hristič. 9 790

